

STUDENTEN WEEKBLAD

14^e Jaargang.

No. 31.

REDACTEUREN:

W. F. A. RÖELL, G. B. V. D. WERFHORST, H. S. V. LENNEP,
: H. R. BEUKELMAN, C. WOLTERBEEK, F. ZWEERTS. :

MEDEWERKSTER UIT DE DAMESSTUDENTEN: MEJ. G. C. KRAYENHOFF V. D. LEUR.
ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

Donderdag

30 Mei '12.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is /3,50, bij vooruitbetaling /3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. W. W. W. W. W.
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vóór Dinsdagmiddag 4 uur aan het Redactie-adres:
VLAMINGSTRAAT 34.

Bericht.

Na dit nummer zal vóór de zomervacantie alleen nog het examennummer verschijnen.

Inhoud.

- Uit de Delftsche wereld.
Einde Mei, door S. W.
- Delftsche Studenten-Bond.
Aan den Heer L. de W., door M., met naschrift, door L. de W.
- Gedachten en gedichten.
Stille jongen, door Chétic.
- Van verre en nabij.
Vrede door recht. (Vervolg).
- Boekbespreking.
De Man en de Vrouw, door C. W.
- Technische Hoogeschool.
- Berichten en mededeelingen.
- Agenda.

Uit de Delftsche wereld.

Einde Mei.

Het wordt leeg langs de grachtjes. Hier en daar zie je nog wel eens een breede strooheid-rand of paarse sok maar 't geheel is toch te zomersch voor ons Delft.

Er schijnt trouwens iets aan de hand te zijn geweest. Om en nabij Pinksteren zijn 's morgens vroeg groote volkstammen waargenomen, die zwijgend in de Verversdijk verdwenen. Daar gingen ze dan zwijgend zitten, schreven en tuurden zwijgend naar buiten. En ingewijden zeggen, dat het daar voorloopig ook nog niet veilig wordt aan die Verversdijk: er moet eerst nog veel gezwegen worden op vele vragen.

Verder hebben we waargenomen hoe de verschillende gebouwen der T.H. zich van papier voorzien hebben ten koste der studenten. Zoo iets als het verhaal van de buffels en Adinda. „En als weer een papier met inkt en kleur bevlekt was, werd het genomen door de verzamelaars.”

De studenten zijn in verklaarden zielstoestand. Zij leven uit boven de kleine hebzucht der wereld, zij fluisteren formules en verheerlijken het abstracte cijfer. Zij verdragen alles en berusten.

Kijk, daar zinkt nu langzaam de zonne neer en waast over het verre groene land zijn zacht-bevende kleuren-innigheid. Het is het nummer: zonsondergang, thee met koekjes.

De zomer gaat komen en we spreken alleen nog van Delftsche examinandi. De zon gaat een tijd door nachtebaan en de Delftenaar gaat in de K. M. practisch werken.

Toch grijpt mij een weemoed aan. De zon gaat onder: weer is een jaar in Delft voorbij. Het leven van dit studiejaar is weer verbloeid, alleen moeten de vruchten nog uitgezocht worden.

Kom, de koekjes zijn op en er moet gewerkt worden. Op het hoekje van mijn bureau waar anders de aankondigingen voor vergaderingen enz. liggen, staat nu alleen een vaas

met roode en witte tulpen. Die kocht ik den laatsten Zaterdag toen een auto naar Hollandia met een examenstank, mij voorbijronkte. Voorwaar de jongeren trekken zich pal voor Laga's roem en voorspoed. Zij zingen een krijgszang en winnen keer op keer, laten alles achter zich.

Rood en witte tulpen . . . Ook zij zijn reeds ver uitgebloeid! Weldra zal het laatste leven in de Delftsche wereld vergaan. We moeten het stil laten; alleen nog de vruchten bijeenzetten, als die alle uitgezocht zijn.

Tot met September de Delftsche wereld weer verjongd en krachtig gaat leven . . .

S. W.

Delftsche Studenten-Bond.

Aan den Heer L. de W.

Tot mijn genoegen heb ik gemerkt, dat mijn eenigszins krasse bewoordingen in het verslag van de Bondsvergadering, aanleiding zijn geweest, de trage Bondspennen in beweging te brengen en op deze wijze bij te dragen tot een zuiver begrip voor de buitenwereld van het standpunt van onze vereeniging.

Wat nu de heer De W. beweert over de gelijkwaardigheid van alle studenten, zoowel van degenen, die pas zijn ingeschreven, als van hen die reeds eenige jaren hier studeeren, welnu, geen oogenblik heb ik er aan gedacht, dit ook maar in 't minst te ontkennen of te negeeren. Integendeel zal het dikwijls voor kunnen komen dat nieuw aangekomenen een moreel overwicht toonen boven hun oudere studiegenooten. Vandaar dat ook de Bondsprincipes uitdrukkelijk de gelijkheid van alle studeerenden erkennen en ieder lid verplicht is, het Candidaat-lid naar alle eischen van de beleefdheid en de wellevendheid te ontvangen, terwijl het Bestuur verantwoordelijk is, dat niet bij een eventueele groote toename van het aantal leden, toch weer bij enkele groepen van personen de toestand van het „donderen” van den groen op de voorgrond zou treden, zooals de Groentijd-verdedigers altijd met profetische blik weten te voorspellen.

Waar dus hier volkomen het recht van den persoon, van den enkeling op den groen als niet bestaand beschouwd moet worden, zoo blijft zeker dit recht voor de vereeniging gehandhaafd. Immers waar in de reglementen precies bepaald is, hoeveel avonden de nieuw-aangekomene minstens verplicht is de kroeg te bezoeken, hoeveel keer hij de gewone vergaderingen van de ondervereenigingen moet bijwonen, bij hoeveel leden hij verplicht huisbezoek zal hebben af te leggen, wil hij lid worden van den Bond, daar is toch geen sprake meer van vrijheid en kan dan ook geheel juist gesproken worden van het recht van de vereeniging, te meer waar zij zelf de dagen in de week aanwijst, waarop zij verlangt, dat de Candidaat-leden hun kroegbezoek zullen brengen.

Dat men overigens de nieuwe leden niet die mate van beoordeelingsvermogen over de vereeniging toekent als de ouderen (en dit spreekt wel van zelf) volgt dadelijk uit het tegelijkertijd ontnemen van het stemrecht bij het invoeren van het Candidaat-lidmaatschap (sommigen wilden dat zelfs tot aan de kerstvacantie verlengd zien); m. a. w. men oordeelt een zekeren tijd noodig, alvorens hen ook voor de vereeniging als gelijkwaardig met de ouderejaars te beschouwen iets, dat zij misschien moreel en intellectueel reeds lang geworden zijn.

Ten slotte wil ik nog even waarschuwen — en dat meer speciaal aan enkele andere bondsleden en niet aan den

heer L. de W. — voor het inslaan van een richting, om er niet ronduit voor uit te willen komen, wat deze verandering wel beteekent. Wel is waar wordt hier tegengeworpen, dat dit eigenlijk geen verandering is en slechts een wijziging van naam voor een reeds bestaanden toestand. Gaarne wil ik toegeven, dat dit inderdaad grootendeels het geval is, maar toch dient wel opgemerkt te worden, dat deze toestand pas in den loop der tijden geworden is, zooals hij nu is, daartoe gedrongen door de noodzakelijkheid van een betere methode van kennismaking, welke anders ten eenenmale onvoldoende bleek. De wijze waarop zij nu wordt toegepast, zat zeker niet voor bij de oprichters van den Bond en de instelling van het Candidaat-lidmaatschap is dan ook slechts te beschouwen als de eindstap van een reeks van andere, elk voor zich klein en weinig beteekenend, maar met elkaar werkelijk een verandering van stelling welke de Bond inneemt. En daarom dient wel onder de oogen gezien te worden, dat onze kracht geenszins ligt in den schijn van schoone woorden, maar integendeel in het scherp en juist op den voorgrond brengen van de kern van de zaak. Ieder verstandig persoon zou toch gauw genoeg de kwestie doorschouwen en in de verbloeming der feiten (en terecht) onze zwakheid zien; terwijl juist in deze tijden het nog meer dan anders wenschelijk is, dat wij op een volkomen zuiver standpunt staan en vooral, ons daarvan zelf bewust zijn.

M.

NASCHRIFT.

Het is thans duidelijk, dat de heer M. en ik gelijk denken over de „gelijkwaardigheid van alle studenten”. En gelukkig is de uitdrukking „minderwaardigheid voor de vereeniging” vervangen door „niet die mate van beoordelingsvermogen over de vereeniging”, waarmee ik ook volkomen instem.

Over „recht” worden we het niet eens. Als een vereeniging voorwaarden stelt, zonder welke vervulling iemand geen lid kan worden, heeft m.i. de vereeniging op dezen iemand geen recht. De woorden-kwestie is echter te onbelangrijk om er meer over te zeggen.

L. DE W.

Gedachten en Gedichten.

Stille Jongen.

Langs verre wegen pleegt hij te dwalen
om eenzaam in het geslotene hart,
zijn liefdesverlangen zich zelf te vertalen
als weemoedsziel van vreugde en smart.

De liefde denkt hij 't schoonst der menschen,
die, — lente immer naar herfst verlangt —
zich eindeloos opheft in rusteloos wenschen
naar wat zij niet van Gode ontvangt.

Zijn liefde denkt hij als smachting van bloemen
die ver van d' aarde hun ziele gericht,
de eeuwige Zon hun Geliefde noemen
tot eens hen verschroeit haar brandende licht.

Zijn liefde denkt hij wel hooge verheven
en boven het lage van 't stoffelijk klein;
Zijn liefde is Schoonheid om gansch voor te leven
en één met de zee en de winden te zijn.

Maar ééns van mensch-zijn en ver vaag verlangen
verklaring uit meisjesoogen hem wacht;
weil één is, in ziel van die oogen omvangen,
het wonderst, wat ooit hij van liefde dacht.

CHÉTIC.

Van verre en nabij.

Vrede door Recht.*)

(Vervolg).

DE MENSCHELIJKE NATUUR IN DE KWESTIE.

Het psychologisch argument voor oorlog.

De volken vechten niet bloot om hun materiële belangen, maar dikwijls alleen door niet-economische drijfveeren — door ijdelheid, ijverzucht, het verlangen om de eerste te zijn en een belangrijke plaats in de wereld in te nemen, macht en aanzien te hebben, of bloot uit vijandelijke gezindheid tegen andere volken; door geraaktheid over ontvangen beleedigingen of geleden onrecht, door het onberedeneerd verlangen om bij twist en tweedracht zijn tegenstander het koste wat het wil de baas te worden; door de „aangeboren vijandelijkheid” tusschen met elkaar wedijverende volken; door de hartstocht, het blinde streven om elkaar wederkeerig te haten; en voornamelijk omdat menschen en volken altijd gevochten hebben en omdat dit, evenals in het dierenrijk, in hun natuur ligt.

De geheele zaak kan aldus worden samengevat:

Inductief geredeneerd: Alle waarschijnlijkheid pleit er voor, dat de betrekkingen tusschen volken steeds gekenmerkt zijn geweest door een vijandigheid, waarbij zuiver materiële belangen of nuchtere redeneering geen klaarblijkelijken of directen invloed uitoefenen; iets wat, oppervlakkig beschouwd, onlogisch en ongerijmd mag schijnen. Het is niet onwaarschijnlijk, dat dit eigenaardige der betrekkingen tusschen staten ooit anders is geweest of zich zal wijzigen; dat het veeleer in volmaakte overeenstemming is met wat wij weten van de eeuwigdurende onveranderlijkheid der menschelijke natuur; dat de krijgsvolke het aardrijk beërven, dat de vredelievende in verval komen en ontaarden.

Deductief geredeneerd: Aangezien strijd de levenswet is en een voorwaarde voor het blijven bestaan, evenzeer voor volken als voor andere organismen, daarom moet strijd lust, het bereid zijn om de worsteling te aanvaarden in zijn scherpsten vorm, noodzakelijk een eigenschap zijn, kenmerkend voor die individuen, welke in de levenstijd de zege behalen. Een volk, dat, schoon in andere opzichten boven zijn naburen staande, die hoedanigheid en die bereidvaardigheid om te vechten mist; wordt weggevaagd en vervangen door een misschien minderwaardig, maar strijd lustiger mededinger, zoodat dus, wat betreft de strijd lust, het niet noodzakelijk de besten zijn, die den standaard bepalen; het kunnen wel de slechtsten zijn, daar toch besten even strijd lustig moeten zijn als iedere mededinger, die hem bedreigt.

Psychologisch argument voor vrede.

Het dwaalbegrip, dat ten grondslag ligt aan het voorgaande spruit voort uit een zonder oordeel des ondersheids toepassen van wetenschappelijke formules. Strijd is noodig, om te blijven voortbestaan, maar het is de strijd met de geheele aarde, niet de strijd van man tegen man. Onze planeet is de prooi van den mensch. De strijd van den mensch is de strijd van het organisme, dat menschelijke samenleving heet, in zijn aanpassing aan zijn omgeving, de wereld — niet de strijd tusschen verschillende deelen van dat organisme.

De mensch is uit een sociologisch standpunt bekeken geen volledig organisme. De mensch, die tracht te leven zonder samenwerking met zijn omgeving sterft. Ook is een volk geen volledig organisme. Een lichaam waarvan de verschillende deelen zoozeer onderling verbonden zijn, dat zonder samenwerking de dood intreedt, moet, voorzoover deze functie betreft, niet beschouwd worden als elkaar bestrijdende organismen, maar als een eenheid. Hoe hooger het organisme staat, des te grooter is de onderlinge afhankelijkheid der deelen, des te grooter is de behoefte aan samenwerking.

Dit is een biologische wet.

De psychologische ontwikkeling van den mensch kan het best worden duidelijk gemaakt door den vluchtigen schets van den aard der vooruitgang.

*) Abusievelijk werden de eerste deelen van dat artikel gepubliceerd onder den titel „De Wereldpetitie” terwijl de doopnaam moest zijn „Vrede door Recht”.

Wanneer ik mijn gevangene dood (kanibalisme was een zeer algemeene eigenschap der vroegere menschen), dan ligt het in de „menschelijke natuur” hem te bewaren voor mijn eigen voorraadkamer. Maar verrotting treedt in, voordat ik hem kan verbruiken en ik heb geen voedsel meer.

Maar mijn beide burens, elk met zijn geslachten gevangene, zijn in hetzelfde geval en hoewel ik gemakkelijk mijn voorraadkamer kon verdedigen, vinden wij het bij de eerstvolgende gelegenheid beter ons te vereenigen en slechts één gevangene tegelijk te dooden. Ik deel dan mijne met de beide anderen; zij deelen dan hunne met mij. Er heeft geen verlies plaats door verrotting. Dit is de vroegste vorm van het laten varen van het aanwenden van geweld ten gunste der samenwerking — de eerste verzachting der neiging om enkel bij aandrift te handelen. Maar wanneer de drie gevangenen verbruikt zijn, treft het ons, dat wij beter hadden gedaan het wild voor ons te laten vangen of wortels te laten opgraven. De volgende gevangenen worden niet gedood — een nieuwe vermindering van aandrift en van den factor der lichamelijke kracht — zij worden enkel tot slaven gemaakt en de strijdlust, die in het eerste geval ons er toe dreef hen te dooden, doet ons nu hen aan het werk zetten. Maar de strijdlust wordt nog zoo weinig gecontroleerd door het gezond verstand, dat de slaven van honger wegkwijnen en hierdoor onhandelbaar worden. Ze worden nu beter behandeld; weer een vermindering van den strijdlust. Ze worden nu meer handelbaar voor ons. De strijdlust nog onlangs botgevierd op de slaven, wordt nu gericht op het verhinderen van vijandige stammen om de slaven te rooven, een moeilijke zaak, omdat de slaven zelf neiging vertoonen om van meester te veranderen. Ze worden door betere behandeling gebracht tot grootere gewilligheid: een verdere vermindering van geweld, een verder streven naar samenwerking; zij leveren werk, wij leveren voedsel en bescherming. Naar gelang de stammen uitgebreider worden, gaat men inzien, dat, die den meesten samenhang vertoonen, waar de toestand der slaven door bepaalde rechten en privileges erkend is. De slavernij gaat over in lijfeigenschap en hoorigheid. De heer geeft land en bescherming; de lijfeigene werk en krijgsdienst; alweer een prijsgeven van geweld, alweer een stap verder in de richting van samenwerking. Met de komst van het geld verdwijnt zelfs de vorm van geweld; de arbeider betaalt zijn landrente en de heer betaalt zijn soldaten. Het is vrije ruil van weerskanten en economische kracht is in de plaats gekomen van physische kracht. En hoe verder het streven gaat om zich van geweld te verwijderen naar het eenvoudig economische belang, des te beter zal het resultaat zijn der aangewende pogingen.

Maar terwijl dit proces zich afspeelt in de stam of groep of volk, blijft geweld en vijandschap heerschen tusschen verschillende stammen en volken onderling, maar niet onverminderd. In het eerst is het voor den primitieven mensch voldoende dat de kroeskop van iemand van een anderen stam zich boven het struikgewas vertoont om hem te dooden. Het is een vreemdeling: dood hem! Later zal hij hem alleen dooden, als hij in oorlog is met zijn stam. Bij de eerste gevechten worden alle overwonnenen van den anderen stam gedood — mannen, vrouwen kinderen. Maar het aanwenden van slaven en slavinnen als arbeiders en bijzitten verzacht dit gebruik; weer een vermindering van geweld. Bij den eerstvolgenden inval in het vijandig gebied bevindt men, dat er niets meer te nemen is, omdat alles daar reeds gedood of weggevoerd is. Daarom doodt bij latere invallen de invaller alleen de opperhoofden, of ontneemt hen hun land en verdeelt dit onder zijn eigen stamhoofden. We zijn reeds het stadium der uitroeiing voorbij. De veroveraar slurpt eenvoudig de veroverde op, of de veroverde slurpt de veroveraar op, zooals ge maar wilt. Het is niet langer de kwestie dat de een den ander vernietigt. In het volgende stadium berooven wij de opperhoofden niet, we leggen hen enkel een schatting op. Maar het veroverende volk komt spoedig tot het inzicht, dat, hoe meer hij uitperst, hij des te minder krijgt, totdat tenslotte de kosten om het geld te innen voor militaire uitgaven, meer bedragen, dan wat men verkrijgt. De wijze veroveraar ziet dan in, dat beter dan het opleggen van een schatting is een alle concurrentie uitsluitende markt. Maar bij het handhaven van dit systeem wordt meer verloren dan gewonnen: de kolonies mogen hun eigen systeem kiezen. Eindresultaat volkomen prijsgeven van physische kracht; daarentegen samenwerking gebaseerd op wederkeerig voordeel, en dat niet enkel met betrekking tot kolonies, die eigenlijk vreemde staten zijn geworden, maar ook tot staten, die ook vreemd in naam zijn.

Waar de samenwerking tusschen de verschillende deelen van het maatschappelijk organisme zoo volkomen is geworden, is het eigenlijk onmogelijk de grenzen der gemeenschap

vast te stellen en te zeggen, waar de eene gemeenschap ophoudt en de andere begint. De staatsgrenzen vallen stellig niet langer samen uit de gemeenschaps grenzen; en toch zijn het enkel de staatsgrenzen die het internationale antagonisme bepalen.

Wij zullen eenmaal gaan inzien, dat de werkelijke scheiding niet bestaat tusschen volken, maar tusschen de tegengestelde levensopvattingen.

Natuurlijk blijft nog over de kwestie van den tijd: deze ontwikkeling, zegt men dan, zal nog „duizenden” of „honderden” jaren duren. En toch is de onderlinge afhankelijkheid der moderne volken het werk van weinig meer dan vijftig jaar. Men moet de wet der versnelling niet over het hoofd zien. De ouderdom van het menschelijk geslacht wordt verschillend berekend van dertig duizend tot driehonderd duizend jaar. De mensch heeft zich in zeker opzicht in de laatste tweehonderd jaar meer ontwikkeld dan in de geheele voorafgaande periode. Er zijn nu meer veranderingen in tien jaar dan oudtijds in tienduizend. Wie zal de ontwikkeling kunnen voorspellen van een menschenleeftijd?

De onveranderlijke menschelijke natuur.

We hebben reeds gezien, dat de psychologische factor tegen de vrede gelegen is in de vermeende onveranderlijkheid der menschelijke natuur- de vermeende strijdlustigheid, die leidt tot vechten en twisten. We kennen allen het machtswoord: „Men kan de menschelijke natuur niet veranderen”. „Wat de mensch duizend jaar lang gedaan heeft, zal hij blijven doen”. Zoo luiden de uitlatingen; hoogstens wordt soms toegegeven dat een ernstige wijziging kan verwacht worden in duizenden van jaren”.

Wat zijn echter de feiten? Ze zijn deze:

De vermeende onveranderlijkheid der menschelijke natuur bestaat niet; 's menschen strijdlustige natuur verdwijnt wel niet, maar wordt blijkbaar onder den invloed der mechanische en sociale ontwikkeling vervormd; de veranderingen, die in de historische periode buitengewoon snel zijn geweest, zijn noodzakelijk nog versneld-versneld veeleer in meekundigen dan in rekenkundigen zin krachtens de wet der beweging, die wij kennen als de wet der versnelling.

Hoe willen zij, die beweren, dat de menschelijke natuur in al zijn uitingen onveranderlijk blijft, de geschiedenis verklaren? Wij hebben den mensch zich zien ontwikkelen van het wezen, dat met andere wezens vecht; zijn voedsel met geweld aangrijpt, ook zijn vrouwen met geweld aangrijpt, dat zijn eigen geslacht opeet; de zoons des huizes vechtende met hun vaders om het bezit van de vrouwen des vaders; we hebben dezen dierlijken strijd althans ten deele zien plaats maken voor geregelde nijverheid en deels zien voortleven in een meer geordende plundering; we hebben gezien dat deze plundering deels verdwenen is voor den geregelde industrie, deels voor het meer ceremonieele conflict der feodale worsteling; we hebben zelfs het feodale conflict plaats zien maken voor het dynastieke, godsdienstige en territoriale conflict en daarna het dynastieke en godsdienstige conflict zien verdwijnen; en nu blijft alleen over het conflict van staten.

Met dezen collectieven vooruitgang heeft de individueele vooruitgang gelijken tred gehouden. Want eenmaal hing 's menschen leven en eigendom af van zijn knots en goedgemikte steen, daarna van zijn steenen bijl, dan van zijn zwaard, dan van zijn persoonlijk gevecht, door de wet beschermd en tenslotte van geen van deze dingen, maar enkel van de wet. En aan onze voorouders zou het denkbeeld, dat hij op iets anders kon vertrouwen dan op zijn krachtigen rechterarm even ongerijmd hebben geschieden als het denkbeeld van internationale afhankelijkheid van de wet aan onze hedendaagsche patriotten toeschijnt.

Zullen de krijgshaftige volken het aardrijk beërven?

De militarist zou misschien kunnen aanvoeren, dat nuttelooze en onrechtvaardige oorlogen weliswaar leiden tot ont-aarding, maar dat rechtvaardige oorlogen een zedelijke opleving zijn. Doch is ooit een volk, een partij, een stam, een familie of een eenling een oorlog begonnen, dien hij niet voor rechtvaardig hield? Anderen zullen misschien zeggen, dat die oorlog onrechtvaardig is, maar intusschen komt de betrokken persoon voor zijn vermeend recht op, dus vindt den oorlog rechtvaardig.

Wat is de fundamenteele dwaling, waarop de stelling berust dat de oorlog bevorderlijk is voor het overleven van den geschikste? Het is het dwaalbegrip, dat voortvloeit uit een terminologie, die geheel versleten is. Dezelfde factor die

ons op een dwaalspoor bracht op het gebied der economie, leidt ook ons in dezen op een dwaalspoor.

Verovering heeft niet tengevolge de eliminatie van den veroverde: de zwaksten worden niet in een hoek gedrongen, zooals zij, die de evolutieer aannemen, gelooven.

Wat gebeurt er toch bij een oorlog? Men zoekt zorgvuldig aan beide zijden de gezondsten, de krachtigsten, de geestelijk en lichamelijk sterksten uit, juist diegenen, die de mannelijke eigenschappen bezitten, welke men juist wenscht te behouden, en dezen roeit men uit door veldslagen en ziekten en men laat de slechtsten aan beide zijden achter, en uit die slechtsten schept men het nieuwe volk, dat het ras zal doen voortbestaan. Hiermede wil ik niet beweren, dat dit eenvoudige selectie-proces het verval der militaire mogendheden verklaart: Het is slechts een deel van het proces: het proces der eliminatie van de goede ten gunste der slechte is evenzeer een socialologisch als biologisch proces; d. w. z. wanneer een volk gedurende langen tijd oorlog voert, dan kwijnt de handel, de bevolking verliest de gewoonte van gestadige industrie, gouvernement en administratie gaan zedelijk achteruit, misbruiken blijven ongestraft en de werkelijke hulpbronnen van de kracht en de expansie van een volk verdwijnen.

Zij die de macht van een volk verwarren met de grootte van zijn leger en vloot, zien het cheque-boek aan voor geld. Een kind, dat zijn vader rekeningen ziet betalen met cheques, meent dat men slechts een massa cheque-boekjes behoeft te bezitten om overvloed van geld te hebben, het ziet niet in, dat er onzichtbare hulpbronnen moeten zijn, wil het cheque-boek macht hebben. Wat baat overheersching, zoo geen persoonlijke geschiktheid aanwezig is, geen maatschappelijke geoefendheid, geen industriele hulpbronnen om van de overheersching te kunnen partij trekken? Hoe kan men die bezitten, wanneer de energie verkwist wordt aan militaire avonturen?

Waar de natuur niet geschikt is voor industriele pogingen, waar het althans oogenschijnlijk voordeliger is te plunderen, dan te werken, daar leeft de militaire traditie voort.

(Wordt vervolgd).

(Zie verder Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

VERSCHEENEN:

De Gedenkschriften van Sarah Bernhardt,

DOOR HAAR ZELF GESCHREVEN.

Een zeer boeiend, onderhoudend geschreven boek, waarin wij het leven en de lotgevallen van deze begaafde vrouw door haar zelf verhaald vinden.

Gecartonneerd 75 cent.

Gebonden in souplen linnen stempelband 85 cent.

Voorhanden bij den Technischen Boekhandel en Drukkerij J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33.

FIRMA E. DE GROOT,
hoek **VOLDERSGRACHT 33,**
geeft de **HOOGSTE** prijzen voor gedragen kleederen. Sedert 1870 bekend onder den naam van **VOGELEI.**

VERSCHEENEN:

een goedkope uitgave van
De Bruidstijd van Annie de Boogh,
door **HERMAN ROBBERS.**

Welk een opgang dit boek maakte bewijst wel het feit dat thans de 4e druk verscheen; beslist zal deze goedkope uitgave veel belangstelling wekken, hetwelk ze ruimschoots verdient.

De prijs is slechts **50** cents ingenaaid en **65** cents gebonden.

VOORHANDEN BIJ DEN
**TECHNISCHEN BOEKHANDEL EN
DRUKKERIJ J. WALTMAN JR.,**
Binnenwatersloot 33-35.

Gemeubileerde Kamers

TE HUUR. Geen pension.

Adres HYPOLITUSBUURT 17A.

C. MENSERT Pzn.

Gasfitter en Loodgieter.

OUDE DELFT 146.

Techn. Boekhandel en Drukkerij
J. WALTMAN Jr.

Afdeeling **DRUKKERIJ**, Vlamingstraat 34,
Telefoonnummer 286,

— beveelt zich beleefd aan voor de levering van: —

Boek- en Steendrukwerk, Autografiën enz.
Visitekaartjes, Brievenhoofden, Kwitantien, Convocatiebiljetten en -kaarten, Contributiekaarten, Diploma's, Wetten en Reglementen, Dissertatiën en Stellingen, Programma's, Invitatiekaarten, Menu's, Balboekjes. Voor Drukwerk van Vereenigen zijn tal van vignetten beschikbaar.

Het van ouds bekende adres is: —

S. LOGCHER,

: **CHOORSTRAAT 46,** :

die betaalt den hoogsten prijs voor
net gedragen Heerenkleeding.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 30 MEI 1912. No. 31.

Boekbespreking.

DE MAN EN DE VROUW in hun onderlinge verhoudingen en in betrekking tot de hedendaagsche maatschappij. Deel I. Uitgave H. MEULENHOF, Amsterdam.

Wat moet ik schrijven van dit door Dr. Goudsmit en Ter Kuile naar het Duitsch bewerkte boek? Moet ik zeggen, dat het een atmosfeer ademt van nu niet juist hooge, geestelijke gedachten, dat wij met onze idealen van liefde een andere, meer hooggestemde taal verwachten?

Neen, dat wil ik niet. Een behandeling als deze, openlegend en zeggend alles, wat reëel bestaat in het menschenleven moet er ook zijn. Ik weet nog hoe ik als kind wist, dat er menschen waren en dieren, maar dacht dat die wel niets met elkaar te maken hadden. Als mensch moeten wij ons leeren zeggen, dat een mensch ook een dier is, maar behalve dat méér is dan een dier.

Menschen, levend in hun geestelijke sfeer van denken en regelen, vergeten dikwijls te veel, dat hun geheele toestand allereerst afhankelijk is van het lichaam en van het dierlijk leven. Dat het denken ook allereerst moet zijn het zich bewust zijn van eigen dierlijke levenstoestand.

Al is het goed, dat in het gewone leven schijnbaar die dingen weinig bedacht worden, toch moet de zelfbewuste man weten welke groote invloed het geslacht en het geslachtsleven heeft op alle verdere leven. Vooral is het van belang dit alles goed te bedenken ten opzichte van het vraagstuk van de vrijheid der vrouw en de plaats, die de vrouw in de maatschappij moet innemen.

Te veel wordt tegenwoordig door ongezond idealisme geredeneerd met voorbijzien der eerste stoffelijke gegevens, te veel worden deze vraagstukken behandeld zonder zich rekenschap te geven, wat het begrip „vrouw” wel is. En daarom is het goed dit alles eens te bezien uit de laagste afhankelijkheid van alle hooger leven van de meer primaire dierlijkheid.

Wij zijn dan ook benieuwd naar de behandeling van dit vraagstuk in de volgende deelen.

Het boek is goed verzorgd en met veel, wel eens overbodig veel prenten verlicht. De stof leek me hier en daar wel wat te lang uitgerekt bewerkt en dan weer in herhaling vallend.

Waar bij de liefde en het huwelijk getracht wordt ook de mooiste en hoogste beteekenis te doen uitkomen, daar kan dit, in het kader van het boek, wel niet te zeer slagen.

Al is het dan goed voor den zelfbewusten man om zich in dezen zin ook met die vraagstukken bezig te houden, vergeten mag hij toch nooit, dat de mensch méér dan dier is, en er heel andere en hooger-ethische denkbeelden zijn die, gebouwd op het andere, moeten overheerschen.

C. W.

Technische Hoogeschool.

Dr. A. M. A. A. Steger, door H.M. de Koningin bij besluit van 11 Maart 1912 benoemd tot hoogleeraar in de Scheikundige Technologie aan de Technische Hoogeschool, zal op Dinsdag 4 Juni 1912, des namiddags te 3 uren precies, in de groote zaal van den Stads Doelen, zijn ambt aanvaarden met het houden eener redevoering, ter bijwoning waarvan alle belangstellenden worden uitgenoodigd.

Na afloop van de redevoering zal door den hoogleeraar receptie worden gehouden in den foyer.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Mei 1912, No. 3821, Afd. H. M. O., zijn met ingang van 1 September a.s. benoemd:

tot conciërge bij het gebouw voor mijnbouwkunde: C. J. D. Bierhoff, thans bediende;

tot amanuensis voor de mijnbouwkunde: H. F. van Dreumel, thans bediende, en voor het tijdvak van 1 September 1912 tot en met 31 Augustus 1913 tot bediende in algemeenen dienst: L. H. Schalker te 's Gravenhage en tot bediende voor de mijnbouwkunde: J. A. Groote te Delft.

Berichten en Mededeelingen.

D. S. C.

De Almanak-Redactie verzoekt den leden iets van het vele dat hun in den zomertijd geboeid heeft op schrift te willen stellen en dat te bewaren voor den komenden almanak.

Tevens maakt zij bekend dat zij van af heden inzendingen inwacht als bijdragen voor den Almanak 1913. Zij wijst op het artikel van de Corpswet, dat zegt, dat alle inzendingen onder pseudoniem moeten geschieden.

Adres: Societeit Phoenix, Delft.

De Secretaris,

H. S. VAN LENNEP.

—o—

ELECTROTECHNISCHE VEREENIGING.

Het bestuur heeft zich als volgt samengesteld:

C. J. van der Sijp,	President.
W. Th. H. Stibbe,	Secretaris.
J. G. de Voogt,	Penningmeester.
P. R. Nieboer,	Vice-President.
A. G. D. Bruins,	Bibliothecaris.
F. C. B. E. M. Jansen,	Afgevaardigde C. C.

Bibliotheek Societeit Phoenix.

NIEUW AANGESCHAFTE BOEKEN.

I. NEDERLANDSCH.

Lelyvelt, Fritia. I—1189
Het Ventje-Studentje, (een mooitje leven).
Bergum, Gebrs. v. d. Meulen, 1908.

II. FRANSCH.

Stendhal. II—1339
Le Rouge et le Noir. Avec illustrations de J. M. Breton.
Paris, Société d'Édition Française et Étrangère.

Reschal, Antonin. II—1340
Maud, femme du Monde Cambrioleuse.
Paris, Albin Michel.

Didier, Carolus. II—1341
L'Anneau de Salomon.
Roman orné de 14 tableaux hors texte de Henry Perrault.
Paris, Albert Méricant.

Barrès, Maurice. II—1342
L'Appel au Soldat.
Paris, Emile Paul.

III. ENGELSCH.

Harraden, Beatrice. III—568
In Varying Moods, illustrated by Cyrus Cuneo.
London, Hodder an Stoughton.

Victoria, Queen. III—569
Leaves from the Journal of our life in the Highlands
from 1848 to 1861.
Leipzig, Taugnitz, 1884.

IV. DUIJSCH.

Bartsch, Rudolf Hans. IV—514
Elisabeth Kött.
Leipzig, L. Straakmann, 1910.

Stilgebauer, Edward. IV—515
Der Börsenkönig.
Berlin, Richard Bong.

Böhme, Margarete. IV—516
Rheinzauber.
Berlin, F. Fontane und Co.

Schlicht, Freiherr von
(Wolf Graf von Baudissin) IV—517
Erstklassige Menschen. (Roman aus der Officierskaste).
Wien, Carl Honegen, 1904.

Ompteda, Georg Freiherrn von IV—518
Normalmenschen.
Egon Fleischel und Co., 1906.

VI. GESCHIEDENIS EN LEVENSBESCHRIJVINGEN.

Morfill, W. R. VI—290
The History of Russia (illustrated).
London, T. Fisher Unwin, 1890.

Michelet, J. VI—291
Histoire de la Révolution Française, 6 vol.
Paris, Librairie internationale, 1869.

Guizot, F. VI—292
Histoire de la Révolution d'Angleterre, depuis l'avènement
de Charles Ier jusqu'à sa mort.
Bruxelles. N. J. Gregoir et Cie., 1891.

White, Andrew D. VI—293
Aus meinem Diplomatleben. Berechtigte Übersetzung
aus dem Englischen van H. Mordaunt.
Leipzig, R. Voigtländer, 1906.

Naber, Johanna W. A.
en **L. de Neve. (Louise B. B.)** VI—294
De Vorstinnen van het Huis van Oranje-Nassau. Met 37
portretten van Vorstinnen in photogravure en autotypie.
Haarlem, H. D. Tjeenk Willink, 1909.

VII. KOLONIËN, LAND- EN VOLKENKUNDE,
REISBESCHRIJVINGEN.

Verschuur, G. VII—124
Eene Reis om de wereld in vierhonderd en tachtig dagen.
Haarlem, H. D. Tjeenk Willink, 1882.

Verschuur, G. VII—125
Palestina en aangrenzende landen. (Reisherinneringen).
Haarlem, H. D. Tjeenk Willink, 1884.

IX. TECHNISCHE WERKEN.

Poeschel, Johannes. IX—70
Luftreisen. Mit 44 Bildern und zwei Karten sowie vier
Fahrtkurven und drei Karten im Text.
Leipzig, Fr. Wilhelm Grunow, 1908.

Parzer-Mühlbacher, Alfred. IX—71
Das moderne Benzin-Automobil. Praktische winke für
Selbstfahrer und Besitzer mit 145 instruktiven Abbildungen.
Wien und Leipzig, A. Hartleben, 1907.

Baudry de Saunier, L. IX—72
Praktische Rathschläge für Automobilisten. Autorisirte
Übersetzung von Hermann A. Hofmann, mit 78 Abbil-
dungen und 15 Vignetten.
Wien, A. Hartleben, 1902.

Roberts, John. IX—73
Practice Strokes at Billiards for Tables of all Sizes, (illus-
trated).
London, C. Arthur Pearson.

X. KUNST.

Thorn Prikker, Ed. X—173
Nederlandsche Kunstnijverheid, met afbeeldingen.
Rotterdam, M. Boogaerdt Jr., 1905.

Ilges, F. Walther X—174
M. von Munkacsy. Mit 121 Abbildungen nach Gemälden
und Zeichnungen (Knackfusz-Ausgabe).
Bielefeld und Leipzig, Velhagen und Klasing, 1899.

Rosenberg, Adolf. X—175
Defregger. Mit 96 Abbildungen nach Gemälden und
Zeichnungen. (Knackfusz-Ausgabe).
Bielefeld und Leipzig, Velhagen und Klasing, 1897.

XII. GODSDIENST EN WIJSBEGEERTE.

Anoniem. XII—233
Ecce Homo, a survey of the life and work of Jesus Christ.
London, Macmilland and Co., 1866.

Poincaré, H. XII—234
Science et Méthode.
Paris, Ernest Flammarion, 1909.

Poincaré, H. XII—235
La Science et l'Hypothèse.
Paris, Ernest Flammarion, 1912.

De nummers I—1189; II—1339, 1340, 1341; IV—514,
515, 516, 517, 518; IX—70, 71, 72 en 73 zijn een geschenk
aan de Bibliotheek der Sociëteit.

Agenda.

ROTTERDAM.

Vrijdag 31 Mei. Groote Schouwburg: „Om gelukkig te
leven”; 8 uur.

Vrijdag 31 Mei. Tivoli: „Nick Carter”; 8 uur.

DEN HAAG.

Dinsdag 4 Juni. „De Seinpost”, Scheveningen: N.V. „Het
Tooneel”, Directeur Willem Royaards: „Die fünf
Frankfurter”, van Carl Rössler.
